

Дослідження групи комбінованих кодеїновмісних лікарських засобів

Криволапчук В. С., Лебедин А.М.

Кафедра організації та економіки фармації

Національний фармацевтичний університет, м. Харків, Україна

Alla_leb7@ukr.net

Проблеми поширення наркоманії в Україні, особливо серед молодого покоління постійно підіймаються науковцями, практиками, юристами, медичними працівниками, засобами масової інформації та органами державної влади. Водночас існує чимало регіональних і національних програм з боротьби й профілактики наркоманії. Україна займає лідируючі позиції за темпами розповсюдження наркоманії серед населення в Європі. На обліку у Міністерстві внутрішніх справ (МВС) України складає близько 150 тис. наркозалежних [1].

Статистика за останні 10 років вказує на те, що сучасна наркоманія активно переходить у статус аптечної, при цьому ін'єкційна наркоманія має досить переконливу офіційну статистику. Аптечна наркоманія виникла в результаті нехтування законом аптеками й безпосередньо їх працівниками, провізорами і фармацевтами, а також немедичного застосування певною категорією громадян лікарських засобів (ЛЗ), які можуть викликати залежність. Велика кількість аптек практикує вільний відпуск рецептурних ЛЗ, що містять в своєму складі діючу речовину кодеїн. На сьогоднішній день масштаби проблеми немедичного застосування таких препаратів та їх негативні наслідки носять досить розповсюджений характер. На сьогоднішній день є досить серйозний пробіл в офіційній статистиці щодо поширеності кодеїнової залежності в Україні [2, 3].

Матеріали і методи. Офіційні дані статистики, дані Державного реєстру лікарських засобів, інформаційні ресурси та офіційні веб-сайти фармацевтичних компаній. Статистичний, структурний аналіз, логічний.

Результати та їх обговорення. Було проведено аналіз асортименту зареєстрованих комбінованих кодеїновмісних ЛЗ в Україні. До Державного реєстру лікарських засобів України станом на 01.02.2020 рік увійшли 29 торгових найменувань комбінованих кодеїновмісних ЛЗ за 1 міжнародною непатентованою назвою (МНН) згідно різних фармакологічних ефектів. В результаті проведеного аналізу згідно з уніфікованою анатомо-терапевтично-хімічною (АТХ) класифікаційною системою комбіновані кодеїновмісні препарати представлені в 15 категоріях. Згідно з даними основну групу склали: «Протикашльові засоби, за виключенням комбінованих препаратів, що містять експекторанти», частка яких становить 17,24 %, «Похідні опію і експекторанти» – 17,28 %,

«Метамізол натрію, комбінації з психолептиками» – 17,24 %, «Парацетамол, комбінації без психолептиків» – 17,24 %.

В результаті проведеного аналізу асортименту комбінованих кодеїновмісних ЛЗ, встановлено, що серед зареєстрованих 29 торгових найменувань ЛЗ розподіл за лікарськими формами (ЛФ) відбувся наступним чином. Перше місце займають таблетки – 16 найменувань (55,17 %). Друге місце після таблеток посідають ЛЗ у 3 ЛФ: сироп, порошки, капсули – по 3 найменування відповідно (по 10,34 %). Третє місце розділили між собою таблетки шипучі та розчини для ін'єкцій, набравши по 6,89 % відповідно. Проведений аналіз показав, що серед зареєстрованих 29 торгових найменувань, основна частка комбінованих кодеїновмісних препаратів належить вітчизняному виробнику 65,51 %, імпортер займає 34,49 % відповідно. Стосовно асортименту комбінованих кодеїновмісних ЛЗ за країнами-виробниками було встановлено, що основна частка даної групи препаратів виробляється у 8 країнах: Україна (65,51 %), Ірландія (10,34 %), Індія (6,89 %) та інші 5 країн по 3,45 %. В цілому номенклатуру українських комбінованих кодеїновмісних ЛЗ забезпечують 3 компанії-виробника. Серед них провідні позиції займають такі вітчизняні компанії, як: "Здоров'я народу" (47,36%), "Інтерхім" (36,84%), ТОВ "Фарма Старт" (15,78%).

Висновки. В Україні, питання правового регулювання обігу наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів та протидії їх незаконному обігу регламентується понад 50 нормативно-правовими актами на рівні кодексів, законів і на рівні підзаконних нормативних актів [4]. Було проведено аналіз комбінованих кодеїновмісних препаратів згідно з уніфікованою АТХ класифікаційною системою, дана група ЛЗ представлена в 15 категоріях.

Література:

1. Головня І.І. Контроль над обігом наркотиків на міжнародній арені / І.І. Головня, В.М. Вовк, А.П. Калініченко, А.В. Ляшук та ін. // Основні напрями та проблеми протидії наркоманії – Нац. Акад.. внутр.. справ, 2017. – 122 с.
2. Лужецька Н.А. Причини виникнення наркоманії та механізми її поширення: державно-управлінський аспект. 2015. Вип. 17. С. 119–134
3. Мирошніченко Н. Лікарська наркоманія 21 століття // Н. Мирошніченко, Л. Абакіна-Пілявська / Юридичний вісник, 2016/4, С. 129-135
4. Якимова С.В. Детермінація злочинності у сфері обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів або прекурсори // Якимова С.В. Вісник Національного університету «Львівська політехніка». Юридичні науки. – 2014. - №782. – С. 193-198.